

Niet goed leesbaar? [Bekijk deze e-mail in je browser](#)

Burgerparticipatie & Democratie

Nieuwe inzichten - Zit iedereen op dezelfde lijn over participatie?

Welkom!

Welkom bij de nieuwsbrief van ons onderzoeksproject 'Burgerparticipatie & Democratie' aan de Universiteit Gent!

Bedankt voor uw interesse. Via deze nieuwsbrief blijft u op de hoogte van de nieuwste inzichten, evenementen en onderzoeksresultaten. We kijken ernaar uit om onze bevindingen met u te delen!

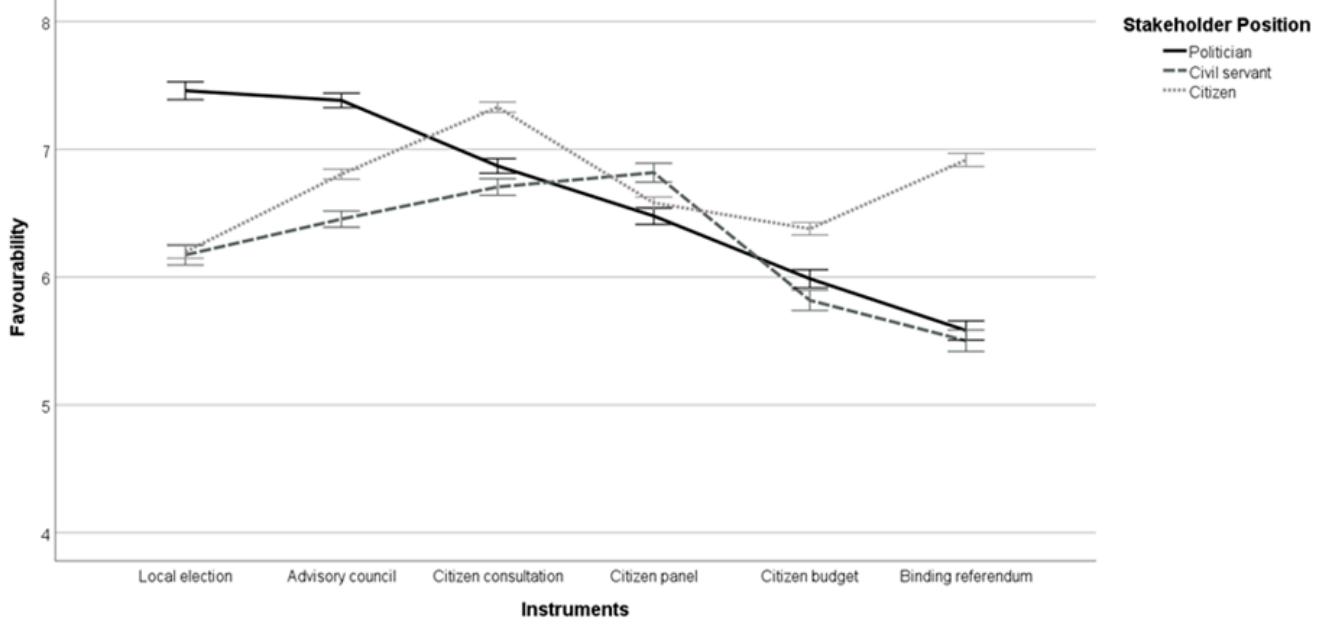
[Meer informatie op onze website](#)

Wordt de houding ten opzichte van participatie-instrumenten vooral bepaald door de formele positie die iemand bekleedt of door diens ideologische opvattingen?

In een eerdere nieuwsbrief ([link](#)) stelden we al dat de houding over specifieke participatie-instrumenten afhangt van iemands formele positie (burger, politicus, of ambtenaar), waarbij sommigen meer te winnen (of te verliezen) hebben in termen van invloed dan anderen. De vraag is of deze formele positie de belangrijkste factor is om de houding ten opzichte van participatie-instrumenten te verklaren, dan wel de ideologische opvattingen van die personen.

We veronderstellen dat politici het meest te verliezen hebben bij burgerparticipatie, want burgers krijgen er meer invloed door en zetten zo het 'primaat van de politiek' onder druk. Tegelijkertijd kunnen politici zelf participatietrajecten opzetten en gebruiken, participatie instrumenteel inzetten, of zich er net tegen afzetten. Onze aanname is dat politici terughoudend zijn tegenover participatie, tenzij ze de mogelijkheid zien om het instrument naar hun hand te zetten en te controleren. Burgers daarentegen zullen positiever zijn, want door middel van participatie krijgen ze meer invloed. Wat ambtenaren ervan vinden, is moeilijker in te schatten. Zij maken deel uit van het bestuur en zijn dus gelinkt aan politici, maar daarnaast zijn ze ook verantwoordelijk voor de uitvoering en implementering, en hebben daarbij veel contact met burgers.

De resultaten van ons onderzoek bij een groot aantal burgers, politici en ambtenaren ([link](#)) worden gevisualiseerd in Figuur 1 en bevestigt grotendeels onze aannames. Politici kiezen traditionele participatie (verkiezingen en adviesraden) waar ze zelf hun rol in spelen. Deze instrumenten worden hoger gescoord dan de andere participatie-instrumenten. Burgers kiezen dan weer de mogelijkheid om bindende beslissingen te nemen (burgerbegroting en bindend referendum) en hebben liefst aggregatie wat betekent dat de stemmen van (potentieel) alle burgers worden opgeteld (burgerbevraging en bindend referendum). We concluderen hieruit dat burgers graag willen dat de resultaten worden overgenomen in het beleid en dat alle burgers i.p.v. een selecte groep hun stem mogen laten horen. Het is ook opvallend dat burgers verkiezingen als laagst inschatten (hoewel ze dit instrument van de representatieve democratie ook niet volledig verwerpen). Tot slot, lijken ambtenaren aan te sluiten bij burgers in hun mening over de traditionele participatie, maar zijn ze net zoals politici minder te vinden voor bindende vormen van participatie. Burgerbevragingen en burgerpanels genieten bij hen de sterkste voorkeur.

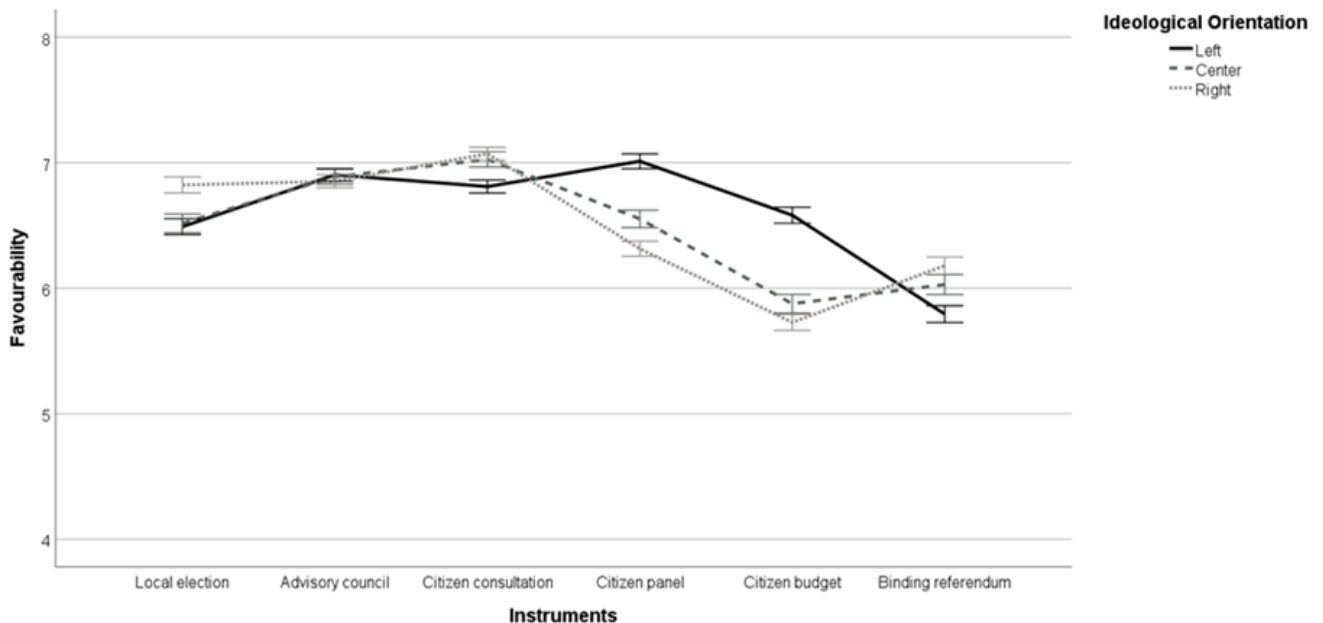

Ideologische verschillen

Naast de formele positie die men inneemt in de lokale democratie (burger, ambtenaar of politicus) is de ideologische positie van actoren een andere mogelijke verklarende factor voor de houding ten opzichte van participatie-instrumenten. In onderstaande figuur worden alle respondenten (ongeacht hun formele positie) opgedeeld in drie groepen: diegenen met linkse, met een centrum en met een rechtse politieke voorkeur. We doen dit op basis van een vraag waarbij de betrokken actoren zichzelf positioneerden op een 11-punten schaal.

Figuur 2 laat duidelijke verschillen zien in de evaluatie van de verschillende participatie-instrumenten. Linksgeoriënteerde actoren (zowel burgers, politici als ambtenaren) staan algemeen genomen positiever tegenover burgerpanelen en burgerbegrotingen dan rechtse en centrum-actoren. Deze vormen zijn beide *deliberatieve* instrumenten: een beperkt aantal (vaak uitgelote) burgers overleggen met elkaar om tot een breed gedragen oplossing te komen. *Aggregatieve* participatie waar iedereen een stem kan uitbrengen, waar stemmen worden opgeteld en waar de meerderheid van de stemmen het haalt, zoals bij referenda, hebben dan weer de voorkeur van rechtse actoren. Enkel voor de adviesraden, een klassiek instrument van burgerinspraak, zijn er geen verschillen in appreciatie tussen de verschillende ideologische groepen.

Figuur 2. Voorkeur voor verschillende participatie-instrumenten naargelang de ideologische positie (links, centrum of rechts).

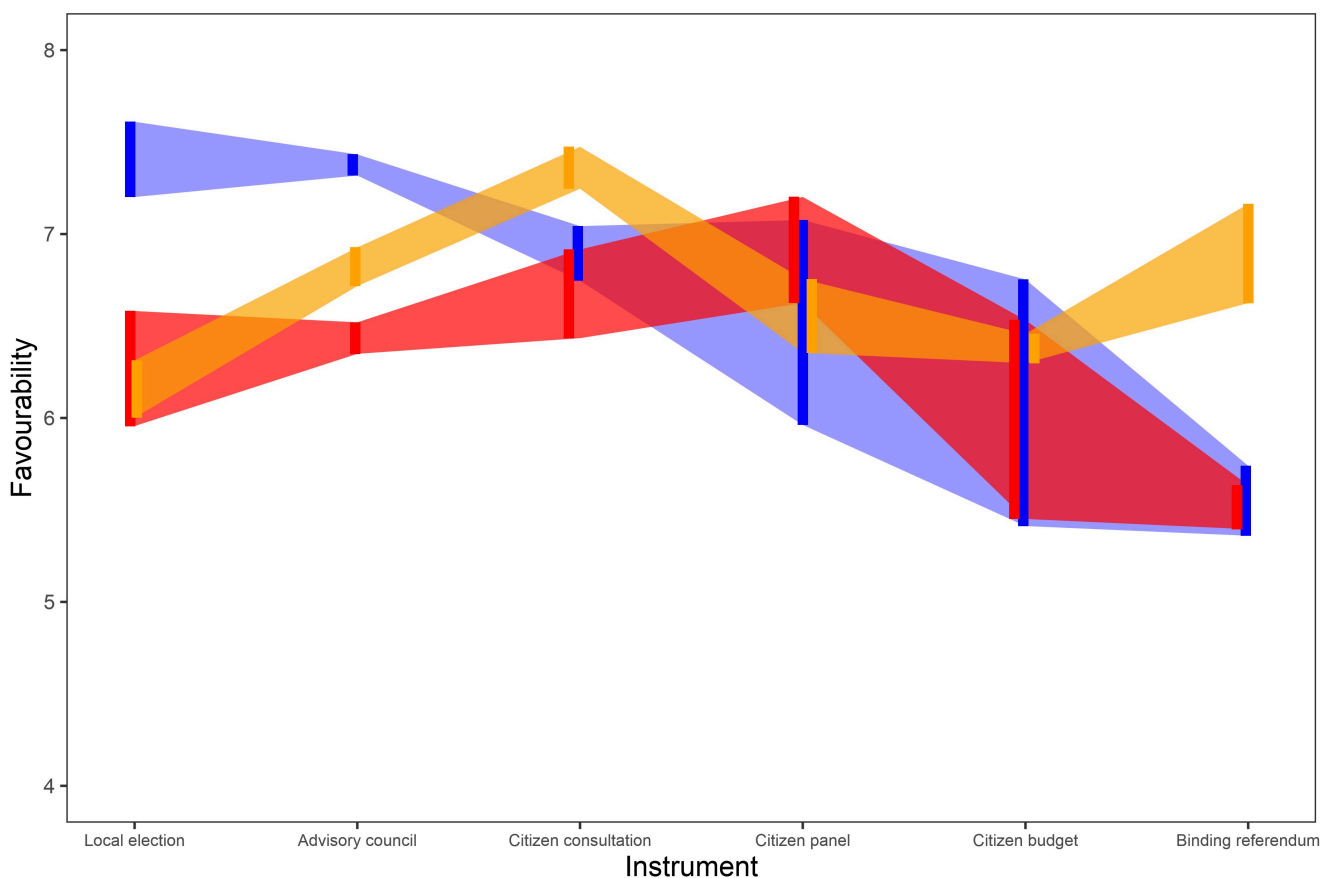
Verschillen tussen actoren en ideologische verschillen vergeleken

We hebben hierboven aangetoond dat de houding van verschillende actoren ten opzichte van concrete participatie-arrangementen zowel wordt beïnvloed door hun formele positie (burger, politici of ambtenaar) als door hun ideologische positie (links, centrum of rechts). In wat volgt bekijken we welke van deze twee verklarende factoren het meest doorweegt.

De formele positie van een actor blijkt meer bepalend te zijn voor het standpunt dat ze hebben tegenover een participatie-instrument dan hun ideologische overtuigingen. Dit wil zeggen dat burgers met een verschillende ideologische overtuigingen meer gelijke opvattingen hebben over participatie-instrumenten dan burgers en politici met dezelfde ideologische overtuiging. In Figuur 3 komt dit het duidelijkst naar voren voor een bindend referendum. Er is een redelijke gelijkgezindheid tussen rechtse, centrum en linkse burgers (oranje balk), maar deze mening onderscheidt zich duidelijk van die van politici en ambtenaren met om het even welke ideologische overtuiging (blauwe en rode balken). Een omgekeerd patroon is te zien bij lokale verkiezingen, waar politici (blauwe balk) enthousiaster zijn dan alle ambtenaren en burgers (rode en oranje balken).

De formele positie van een actor is dus meer doorslaggevend voor houdingen over participatie-instrumenten dan diens ideologische overtuigingen. De uitzondering hierop wordt gevormd door de *deliberatieve* instrumenten (burgerpanel en burgerbegroting), waar linkse personen veel enthousiaster over zijn dan rechtse personen. Dat verschil doet zich vooral voor bij ambtenaren en politici.

Figuur 3. Samenvattende figuur met voorkeur voor verschillende participatie-instrumenten van politici, ambtenaren en burgers, rekening houdend met hun ideologische voorkeuren

Bestel [hier](#) ons boek 'Lokale democratie in Vlaanderen'

Subscribe

Past Issues

Translate ▾

RSS

Lokale democratie in Vlaanderen

Het is één van de grote uitdagingen van deze tijd, hoe houden we de democratie sterk en gezond? Heel vaak laken wijgen op ontevredenheid over de werking van die democratie en een laag vertrouwen in de bijbehorende politieke instellingen. Meer mensen lijken bovendien het concept 'democratie' zelf in vraag te stellen.

Dit boek is de weerslag van een onderzoek naar democratie en burgerparticipatie in Vlaanderen. Het onderzoek heeft een duidelijke lokale focus. Dat is niet toevallig: de meeste experimenten met democratische vernieuwing ontstaan in onze steden en gemeenten. Het lokale bestuur staat het dichtst bij het dagelijkse leven van de burgers. Beleidsbeslissingen laten zich er meteen voelen. Vaak hoopt men dat vernieuwing op het lokale niveau ook een leerschool biedt voor een betere werking van de democratie op alle niveaus.

Het boek bestaat uit drie delen. In een eerste deel geven we de bredere context mee van het Vlaamse lokaal bestuur. In een tweede deel presenteren we onze onderzoeksresultaten. In een derde deel gaan we de vergelijkende toer op: zien we verschillen en gelijkenissen in hoe de diverse actoren kijken naar lokale democratie en burgerparticipatie?

Over de auteurs

Drie vakgroepen van de Universiteit Gent sloegen de handen in elkaar om dit boek te schrijven: de vakgroep Bestuurskunde en Publiek Management (Bram Verschuere, Tessa Haesevoets en Liese Bekkers), de vakgroep Politieke Wetenschappen (Kristof Steyvers, Bram Wauters, Gilles Pittors, Willem Goutry en Nina De Smaet) en de vakgroep Civielwetenschappelijke, Persoonlijheids- en Sociale Psychologie (Arne Roets en Ruben Van Severen).

Consulteer deze publicatie online
De zoektocht naar een boek met de naam Lokale democratie in Vlaanderen op MATCONNECT het kennisplatform van de Universiteit Gent
www.matconnect.be

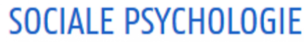
Lokale democratie in Vlaanderen - De kijk van burgers, middenveld, politici en ambtenaren

Lokale democratie in Vlaanderen

De kijk van burgers, middenveld, politici en ambtenaren

Bram Verschuere
Tessa Haesevoets
Gilles Pittors
Arne Roets
Kristof Steyvers
Bram Wauters
(redactie)

Copyright © 2024 Universiteit Gent, All rights reserved.

Want to change how you receive these emails?
You can [update your preferences](#) or [unsubscribe from this list](#).

